

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

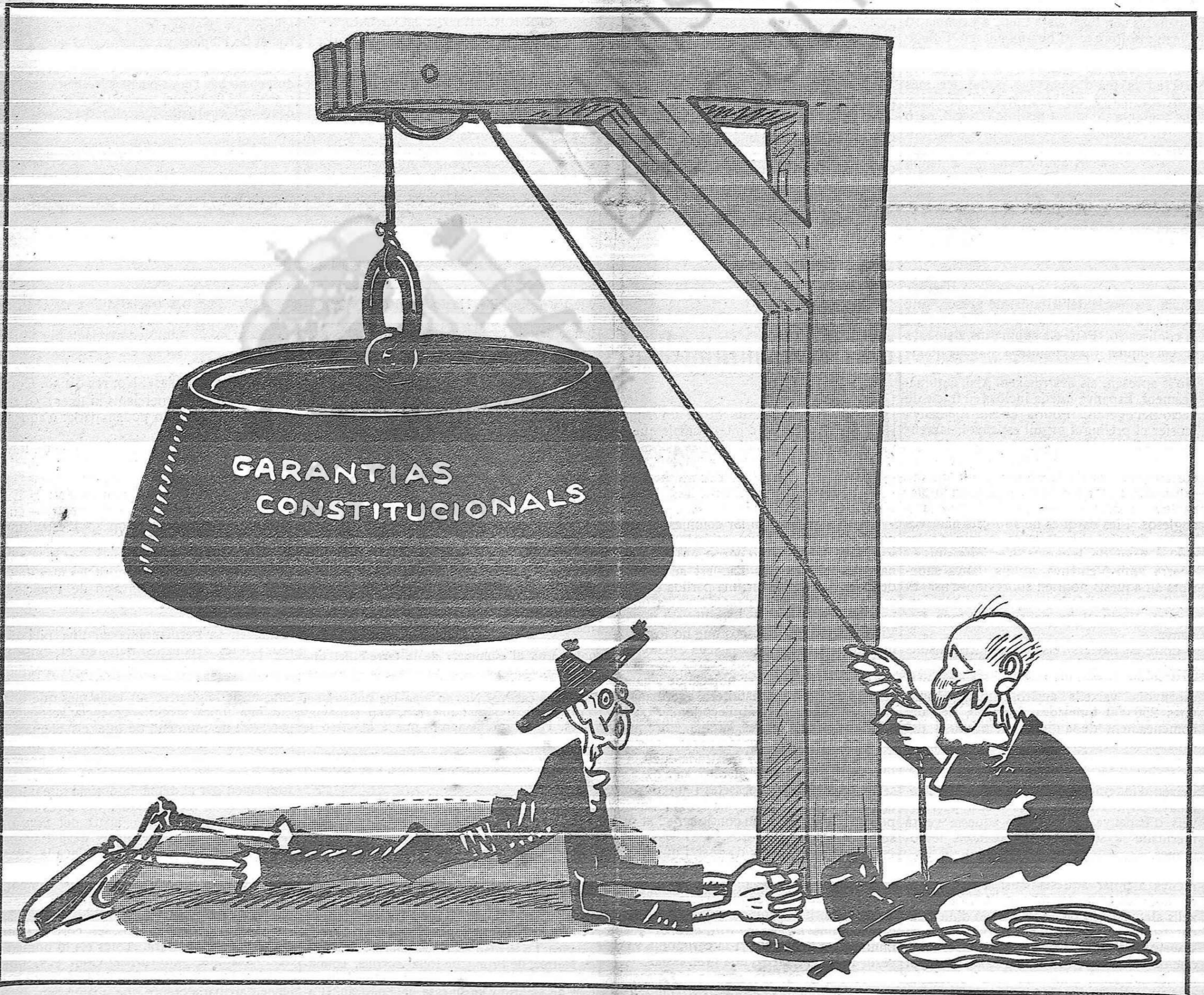
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANJER, 2'50

ENTRETENIMENTS

—Ara amunt, ara avall... Vos agrada aquest joc.
—Home, pagant lo que fós, ¿que no's podría divertir d'una altra manera?

Altra vegada els carrilaires

«Ja hi tornem a ésser!», haurà cridat, amb enuig el bon burgès, al llegir els aeorads de l'Assemblea ferroviària del passat diumenge. «Això no pot anar! Això és intolerable!», seguirà dient.

Al bon burgès li sembla que els obrers carrilaires, com més els donen, més demanen. Fa pocs dies que van anar a la vaga, i ara ja tornen a reclamar.

No sab, o no vol saber el bon burgès, que als carrilaires no s'els ha donat res després de la vaga. Algunes promeses que no s'han complert i un informe de l'Institut de Reformes Socials, que per ara no ha passat d'informe... Per altra part, la Companyia ha començat a castigar als que van anar a la vaga, i en recompensar als que aleshores seguien treballant. I així els carrilaires s'han trobat perjudicats i humiliats. La seva situació d'ara és pitjor que la d'abans.

«I demanen més, encara?», pregunta el bon burgès ben peixat. Però si no se'ls ha donat res! repetim. Ningú pot suposar que el dejuni faci passar la gana.

El bon burgès no es dona, perxó. La vaga dels braços caiguts? Doncs que el Govern i les autoritats mostrin energia. Suspensió de garanties, estat de guerra i previa censura... Així s'arreglen els conflictes socials, en aquest admirable país governat avui pel gran comte de Romanones.

ALEMANYA I ESPANYA

RER gratitud al moviment germanòfil, asseguraven els alemanitzants, frúia Espanya, per part de l'Alemanya, tracte de nació favorescuda. I els espanyols són fusellats a Lieja, a Lovaina i a Dinant; sofreix mort horripilant en Granada, per voluntat alemanya; són torpedejats vuit, deu vaixells espanyols. ¿Se vol més? No està en la mà d'Alemanya poder fer més dany a Espanya, car l'allunyament territorial ens preserva de tota agressió o coacció, però de fet, Alemanya té declarada la guerra a Espanya.

L'únic contacte amb Alemanya el tenim en el mar. Van els nostres vaixells conduint les mercaderies demanades. Tal volta aquestes mercaderies han estat declarades contrabando per l'Estat alemany, però si deixessin de transportar carbo i fusta i blat i ferro ¿què conduirien? Per les convencions de La Haya, el contrabando no entranya altra responsabilitat que la de la confiscació, després d'una sentència del tribunal de preses, que decretarà la improcedència o la legalitat de la confiscació. Però els submarins alemanys se col·loquen més enllà dels tractats internacionals i enfonsen els vaixells espanyols. No'ls apresen, els destrueixen. Així, automàticament, Espanya queda inclosa en tracte de nació bel·ligerant. Podria encara Alemanya satisfer el pretingut orgull espanyol, lamentant-se oficialment d'aquestes suposades necessitats de la guerra; però cap excusa, ni cortesia, atenúa l'enfonsament de la marina espanyola. El torpedeig se realitza tan implacablement com amb els navilis francesos o anglesos. I les barques dels forçats naufracs espanyols, són abandonades en mig de les aigües, camí de la mort. Si estiguéssim en guerra amb Alemanya, ¿quins danys superiors an aquests podrien sobrevindre'ns? El cas de Portugal és ben expressiu i ben immediat. Portugal ha patit menys que Espanya.

Entre els naviers i els nostres juriconsults comença a discutir-se seriosament la necessitat d'una represalia jurídica. En els ports espanyols, vaixells austro-alemanys, amb unes 250.000 tonelades, frueixen, des del començament de la guerra, el privilegi del protectorat espanyol. Per aquest privilegi, mentre els vapors espanyols són enfonçats pels submarins, els vapors germànics gaudeixen d'indemnitat. Acabada la guerra, Alemanya disposarà d'una flota intacta, pels serveis d'Espanya, mentre que aquesta veurà mermada la seva per les agressions teutòniques.

Hi ha un medi—se diu—per a evitar o al menys atenuar aquests mals: la incautació, en nom de la necessitat nacional, dels vaixells alemanys, o bé, la imposició d'un crescut tribut d'estada en els ports, pel qual s'operaria l'embarcament preventiu dels navilis que deixessin de pagar-lo. L'Estat espanyol no té necessitat d'imposar una represalia, sinó d'exercir la seva sobirania. Pels vapors

torpedejats, s'exigeix una indemnització. Com que aquesta no's pot fer efectiva desseguida, s'embarquen preventivament els navilis alemanys, per inel·ludible necessitat nacional. A cada barco espanyol torpedejat, s'encareixen els fletes i creix el preu de les coses. La reparació immediata del mal no és factible, i com que la soia manera de desvirtuar la manca de tonelatge que's produeix és habilitar els vaixells impossibilitats de fer ho amb bandera alemanya, en nom de la nació, per salut pública; o un dret d'estada, o l'habilitació dels vaixells anclats en els nostres ports, per culpa dels seus Estats i per a bé d'Espanya.

Restat la por, la por a l'Alemanya, a córrer un risc qualsevol de desavinença. Però quan se demana una indemnització o una separació, quan una sobirania se fa efectiva, per ventura no's cau sempre en un plet, que gairebé sempre arriba a una transacció? I en aquest cas, la llegítima defensa se compleix tantes vegades com vaixells espanyols han sofert agravi i mort.

PARADOX

Els bons administradors

Vilabèstia hi ha un Ajuntament d'intel·lectuals que saben fer les coses a la moderna. L'un és adroguer, l'altre metge, l'altre periodista; però, a pesar d'això, tots ells tenen la dèria de fer cultura i la mania de l'higiene. L'any passat volien fer colònies escolars, però no hi havia consignació al pressupost i van tenir de deixar-ho córrer. Al confeccionar els pressupostos d'aquest any, no van descuidar-se de incloure una partida que permetés enviar una trentena de nois a un lloc ben lluny, a una platja ben diferent de la de Vilabèstia o a uns boscos que no fossin els hermosos boscos que a la seva espatlla tenia el poble.

La quantitat va ésser objecte de viva discussió, perquè la qüestió era agermanar la cultura i la higiene amb l'economia. L'adroguer va treure comptes. Trenta, entre nens i nenes, a tres rals diaris són noranta rals, cinc del mestre i cinc de la mestra fan deu, i tot plegat cinc duros. Hi estaràn trenta dies; són setcentes cinquanta pessetes i un duro de tartanes entre anar i tornar són noucentes, posem-n'hi mil. I varen consignar-se al pressupost els doscents duros.

Hem arribat al mes d'agost, i quinze nois nois i quinze noies de Vilabèstia han anat a Caupenjat, dirigits pel professor senyor Tano i per la professora senyora Tecla.

Les autoritats acompanyaren als expedicionaris fins a l'era del Ros, que és a cinc minuts fora del poble, i la cerimònia va revestir tot el caràcter d'una gran festa.

I ja tenim colònia escolar a Caupenjat, poblet de muntanya que té colònia vera-

niaga, hotel, camp de foot-ball, gramofons i pianoles.

Els nens estan allotjats tots junts en una casa gran i vella ben solejada i airejada per dos o tres mil esquerdes. Fan cada dia excursions a les fonts veïnes, i entre els tres bons rals d'escudella que's mengen cada dia i les hores de sol que prenen, estan rojos que donen bó de veure.

Encara que a l'Ajuntament de Vilabèstia hi han bones notícies de Caupenjat, els regidors passen ansia; en la sessió d'ahir, de segona convocatoria, amb assistència de cinc individus entre alcalde i tot, varen acordar que's fés una visita a les colònies escolars, nomenant per a assistir-hi a tots els presents. Va enviar-se dos dies abans un propi al hotel de Caupenjat per a que preparés l'àpet; un altre home exprés a la capital del districte per dos automòbils, xampany del bó i cigarros cars per a obsequiar a les autoritats de Caupenjat, i el dia designat va fer-se la visita d'inspecció, parlant-ne amb elogi la premsa local.

Entre els parells d'espardenyes noves, comunals, amb que l'alcalde va obsequiar als alumnes i els gastos ocasionats pel viatge de inspecció s'han gastat mil cinc cèntims pessetes que, per consell del secretari, s'apunten a càrrec del capítol de calamitats.

Heu's aquí com agermanen son amor a la cultura, a l'higiene i a la economia, els bons administradors de Vilabèstia.

I qui diu Vilabèstia, diu Barcelona.

JEPH DE JESPU

GERIFALTES DE HOGAÑO

Montero Ríos

N Santiago de Compostela le han erigido una estatua a Montero Ríos sus amigos. Elevémosle otra sus enemigos. Allá va una piedra, un pedazo de mármol negro, para ese monumento.

Montero Ríos es uno de los hombres más repulsivos, de alma más fea, de la Restauración. Era un gallego todo taimería y doblez y mendacidad, todo codicia. Era un abogado litigador y pleiteero, capaz de procesar a la piedra en que tropezó, capaz de demandar ante el tribunal de Minos y de disputar la pertenencia de vuestra propia piel. Ha quedado como prototipo del político cuco, del político raposo. Es un tramo de esta escalera: Posada Herrera, Sagasta, Montero Ríos, Romanones. Por esa escalera España ha descendido al abismo, ha bajado al infierno. Negruras de las que quizá no salga más. Montero Ríos tenía unos ojos feroces; una barba lacia, de animal hemóvero, de animal sanguinario y baboso; una nariz corva, un pico de alcotán del que colgaban siempre las plumas o las tripas de alguno; una mano que tendía a todos, pero no para dar la suya, sino para apretar y exprimir la de los demás. Montero Ríos hizo creer a la gente que se había especializado en cánones, porque, como ya nadie estudia eso, no se le podía demostrar su ignorancia. Aparte de que ¿ser canonista es ser algo? Montero Ríos se pasó la vida haciéndose el enfermo, yendo a Panticosa, abrigándose el cuello con pañuelos de lana y el pecho con gabanes de pieles. En el Senado se hizo enjaular en una vitrina. Fingíase malo para no aparecer demasiado dichoso, para que su loca suerte no ofendiera al resto de los mortales. El, que llegó a octogenario, que tenía un vigor de toro, que subía a pie al «sommets» de la torre Eiffel, que viajaba y danzaba y trotaba más que una bailarina, que habría desafiado al equilón ¿iba a temer a un catarro? No, no eran los puñales del aire los que lo intranquilizaban, sino otros puñales. Hubo un tiempo en que a Montero le convino pasar por cananeo, por revolucionario y radical, por ateo condenadísimo y descomulgado, por hereje de fama maldita, y se dedicó a tirar hondazos a la grey del Pastor nazarita, a perseguir a los profetas de Dios como Jerabel o como Juliano el Apóstata. Había que borrar de la tierra el recuerdo y el nombre del ahorcado del Cógota. Había que resabiacer el culto del Sol o el del chacal. Al antiguo seminarista los más avanzados le parecían liberales de tibia irreligión. I mientras los demás verberaban el cuerpo de la Iglesia con el léxico del regalismo y del laicismo, él la apedreaba con pedruzcos de latín medioeval y con párrafos de las Decretales. Más tarde el hombre se templó, se amansó. Lo exigían las conveniencias. El amigo de Martos, de Prim y de Ruiz Zorrilla, comulgaba a cada dos por tres y ponía capilla en su casa de Madrid y en su casa de Lourizán. «Ca-

tólico siempre lo fué», le decía al cardenal Payá que celebraba su reingreso en el místico redil. Se le había caído la piel de león que llevaba atada al cuello y apareció su pelambre de zorro comedor de gallinas. Chillando, chillando había mojado con su aliento, su careta trágica y, al caerle ahora los pedazos, asomaba su hocico puntiagudo y frío de hiena. Dios hizo gallego a Montero Ríos, porque no lo podía hacer otra cosa. Puso el cuadro en su marco propio. Clavó la herradura en el pie correspondiente. A gusto del pie y de la herradura. Su casa de Madrid era el consulado de Galicia en la Corte escribe uno de sus biógrafos. Su casa de Lourizán era la Meca de los musulmanes de la Coruña. No llegaba a Madrid un gallego a segar, a hacer de aguador o a tocar la gaita, que no lo elevara a ministro o a secretario de ministro o a portero de ministro. Como amó a sus gallegos, amó a sus deudos. Admira la ternura paternal de este hombre. Pastor de un numeroso rebaño de hijos y de yernos, los sacaba todos los días a pacer a las feraces praderas del presupuesto. ¡Y con qué apetito comían y bebían los indios! No era necesario silbarles para excitarles la sed. En 1898, lo designó el Gobierno para presidente de la comisión que había de concertar la paz con los Estados Unidos. Aquella Comisión fué a Francia a ponernos en ridículo. Nuestros plenipotenciarios hicieron un papel lastimoso. Fueron, dice un autor, nuestros representantes a París como iban nuestros soldados a Cuba, desconociendo el manejo del fusil con que se habían de batir. A Montero Ríos no le sirvieron para nada su teología y sus cánones y sus distinguidos de leguleyo. Los comisionarios americanos se lo pasearon a él y a sus compañeros y no los dejaron respirar. En cuanto aquel o estos abrían la boca, se la tapaban los yanquis con textos irrefutables de nuestros predicadores y de nuestros ministros. Aquellos pobres diablos no conocían de las colonias y de ultramar más que los géneros coloniales y ultramarinos de los colmados. El tratado de París agravó y empeoró el protocolo de Washington. A Montero Ríos se le mandó a defender las Filipinas y a descargarnos de la Deuda Colonial, y en ambos cometidos fracasó. Podemos, pues, los españoles estarle agradecidos, como hay Dios. Podemos levantarle monumentos. El único que merece, es uno de fango, con aquel letrero que Reventós decía: «¿Quién mató a Meco? Matámosle todos, pero rematélo yo».

ÁNGEL SAMBLANCA

LA BALANÇA

o's tracta d'una descripció de l'aparell que serveix a molts comerciants per a mal servir els «pedidos» i als tinents d'alcalde per a fonamentar les «multas». No; res d'això. Com que no som ni comerciants ni tinents d'alcalde—ni ganesi—no podem parlar d'aquestes coses.

Se tracta senzillament d'una balança més gran i més transcendent. La balança de la germanofilia espanyola.

Es curiosíssim el fenomen produït a Espanya—l'Espanya amorfament neutral—enfront de la guerra europea. L'estevisme ambient, la gran maça dels que no tenen fe ni idees propies, aquell gran remat dels que no saben pensar, havia nodrit les files de la germanofilia, des de l'invasió de França—la heroica—pels alemanys.

Aquests germanòfils feien com que fonamentaven sa germanofilia en una pila de raons totes revoltants. Però, en el fons, ni aquestes raons tenien. La seva germanofilia, la situació espiritual (?) que havien adoptat enfront de la guerra, no tenia més que una raó, una única arrel: la creència, acrescudada per l'èxit de moment, de que els alemanys guanyarien. Eren els que's posen sempre al costat dels que guanyen. Eren els homes llestos que veuen de lluny i que, previsors, adoptaven per al demà, la posició que podia resultar-los-hi més còmoda. Per a res intervingué en sa resolució, apart del natural sentiment d'admiraçió que is despertava la brutalitat boche, que'ls hi semblava la cosa més forta de l'Univers; per a res intervingué en sa resolució l'ideal, el cor, el sentiment. El cap havia fet un càlcul i l'ermilla i l'estupidesa l'afirmaven.

Durant un quan temps, les coses els hi presentaven bona cara. Totes els hi ponien. Semblava que guanyarien. Com ells, pobres!, no veuen més enllà del nas, fins s'ho havien arribat a creure que guanyarien.

Però les coses s'han girat. Ja tenen por; estan esverats, comencen a comprendre que ja és segura la derrota alemanya. I no hi veuen de cap ull. La balança germanòfila reb una forta sotragada. Els homes *llestos* que no saben pensar i que són sempre del costat dels que guanyen, inicien un canvi; comencen a adoptar una altra posició. La meitat de la germanofília espanyola està vacil·lant, primparada, a punt de fer aigües. Ja no's donen aquelles quimèriques i fantàstiques raons del començament; ja es fan concessions; ja es comença a creure que els aliats han guanyat molt.

Ah, repugnant hipocresia del remat dels neutrals inútils!

No. Mil voltes no. Restin aquests germanòfils amb el seu remat. No'ls hi volem amb nosaltres. Enllà, lluny, els llestos pràctics i acomodaticis, el pes mort de la consciència; la negociació de l'esperit.

Rebutjem-los; apartem-nos d'ells. Que els boches els sien propicis!

Nosaltres tenim també feta de temps i per a l'hora del nostre triomf, present sempre en la nostra idealitat i la nostra fè, la *llista negra*.

I no esborrarem cap nom.

MARCEL

SONATA LI

BROMISTES! Mireu ara fan rebuts. An aquest comandant del submarí *L. 21* de bona gana li burxaria la panxeta amb un dit.

Ih! Un rebut del barco ensorrat, eh? Ih! Bromista!

Es un bon sistema, estic segur que als atracadors els hi farà molta gràcia i pot-ser als assassins també.

—Els diners o la vida.

—Home! Els diners. Tingui, si és servit.

—Mercès, vol que li fassi un rebut?

Això son modos i això és formalitat i lo demás són trons, i sinó que ho preguntí al armador del barco ensorrat amb rebut que segurament els ho sabrà dir.

Qui també m'agrada cada dia més és el comte de Romanones. Aquesta pensada que ha tingut ara de presidir les corregudes de braus m'enterneix. I que m'agradaria que'n vingués a presidir una a Barcelona.

Home! L'Alcalá podria contractar-lo; ja sab el simpàtic valencià lo que deia el Tenorio:

Con oro nada hay que falle.

Or dones, or de valent i porti'l cap aquí. Amb un president així tan se val que contracti al «Gallo» com al «Llapissera». El ple és segur encara que doblí de preu les entrades. Se pensa que som pocs i pocs els catalans que tenim ganes de cridar-li:

No lo entiendo! Au! Fòra! Vesten!

I després:

Burro! Burro! Burro!

Estigui segur amic Alcalá que la gent no cabria al torin i que molts mils ciutadans s'esperarien a fóra per a demostrar el seu entusiasme al president.

A quantes festes majors heu anat? No més a sis? Desgraciats, jo quan tenia la vostra edat ne corria de catorze a quinze per setmana i sobre tot en aquest agost en que el pagès com que ja ho té tot fet no pot dedicar-se més que a ballar i a demanar a Jesús i sa Mare que no vinguin pedregades o una set d'aigua per a les vinyes, que ja és bó que'l vi tingui graus, però també és bó que'n surti força.

Ja sé lo que heu fet. Anareu a Badalona a menjar peix; després a Gràcia a ballar en aquell galliner que hi ha davant de la ex-casa de la vila, després a Vallvidrera a mirar com se rifaven de la natura, d'en Ton i de la Margarideta; a la Plaça Nova a cantar els goigs de Sant Roc i al Vendrell i a Camprodón a les ballades de Càn Moi.

I tornem als alemanys. En vista del colossal èxit obtingut pel submarí comercial *Deutschland* que encara no ha tornat i no saben on para ni on devalla, i del no menor del *Bremen* que ja's dona per perdut, ara diu que aniran per tot amb Zeppelins, uns dirigibles grossos com balenes, que ja estan

a punt de navegar i que admeten càrrega, correu i passatgers.

Ja m'ho semblava a mí que després de tan temps de bloqueig acabarien per aixecar-se amb la bomba.

Ah! Heu vist la «Llista negra» de comerciants, banquers, industrials, etc., etc.; publicada pels governs d'Anglaterra i França? Està molt bé però hi trobo un defecte:

No están todos los que son...

Fa molta calor, bevem.

MORITZ XVIII

Notes de fóra

Trerasa.—Segons estava anunciat, el dissabte, 12 del corrent, va efectuar-se al jutjat municipal d'aquí, el casament civil dels joves i aixerits lliurepensadors Batista Gil Roig i Esperança Masdeu i Agramunt.

Foren testimonis de la cerimonia els nostres amics A. Puiggalí Gener i J. Costa i Pomés.

L'acte, que fou brillant, merescut la felicitació del públic terrassenc que no combraga amb rodes de molí i el dinar amb que foren obsequiats els assistents a la cerimonia anticlerical, transcorregué amb forsa alegria.

Els nuvis sortiren per Barcelona en viatge de bodes.

Cal desitjals-hi forsa salut per a continuar per la via redemptora, i que ben aviat vagi un angelet a fets-hi companyia, s'ho tenen ben guanyat pel seu amor per les modernes idees.

Capellades.—El dia 11 fou enterrat civilment el cadavre del conseqüent lliurepensador Joan Montal.

L'acte, que fou modest per disposició del finat, acredita l'enteresa de conviccions de qui en més d'una ocasió sapigué rebel·lar-se contra el despotisme dels qui es creien disposar de la seva consciència.

El difunt tenia 91 anys i havia sapigut auriolar-se de bondat per ses qualitats dignes de lloansa.

Rebi la seva familia el testimoni de nostre condol.

UN ALTRE DIA!...

—Déu lo guard!... Amb tot respecte, senyor comte, jo venia per dir-li que sa excelencia dorm més del que convindria. Mogui's, mogui's, senyor comte, perquè l'impaciencia vessa i els problemes que ara salten s'han de resoldre depressa. ¿No li sembla que ja és hora d'empendre una nova via? —Sí, sens dubte... té que fer-se... però... torni un altre dia!...

—Senyor comte, ¿i això d'Àfrica? Jogant varem començar-ho i, al cap de set anys, no's troba la manera d'acabar-ho.

Que les tribus, que'l Raisuli, que'l francès hi ha passat railla, que l'embolic de les mines, que hi ha un moro que ho espatlla... ¿Fins quan ha de seguir oberta aquesta horrible sangria? —Fins que... facim un obsequi, torni a passà un altre dia!...

—¿I la falta de queviures, provocada per la guerra i que està posant pels nivols els productes de la terra? La carn no hi ha qui la tasti, el porc se'ns ha tornat truja, el pa... ja torna a parlar-se si sufrirà una altra puja. ¿On son aquells plans magnífics que sa excelencia tenia? —Els tinc, els tinc, però... escolti, si passés un altre dia!...

—I del dèficit ¿què en conta? Per més que'l ministre calla, es ja del domini públic que'l Govern no té una malla, i per viure s'embolica, i s'entrapa i passa febre i posa a la pobre Espanya a les portes de la «quiebra». ¿Què farà quan el *krac* vingui a posà fi a aquesta orgia? —Què farà?... Oh, no s'espantil..., però... passi un altre dia!...

—I l'emigració callada que lentament ens devora? ¿I el malestar que aiormenta la classe treballadora? ¿I els decrets que no's publiquen, i les lleis que no's plantejen i tantes i tantes coses que aquí se'ns escamotejen, mercès a la seva... gràcia i la nostra covardia?... —Res fallarà, però... cregui'm... torni a passà un altre dia!...

Aquest és en Romanones i aquesta és la seva tàctica. Ell té el decidit propòsit de fer «política pràctica»; ell vol salvà al proletari, sense molestar a la renda; ell sab medís infalibles per regenerar l'Hisenda; ell retornarà a la patria la salut i l'alegria, però, això sí, tot ho deixa sempre per un altre dia!...

C. GUMA

El reconeixement dels sindicats

Un Reial Decret del Ministeri de la Governació ha disposat que d'aquí endavant siguin reconeguts legalment certs sindicats i associacions obreres en els conflictes entre el capital i el treball. A l'entorn d'aquest decret s'ha fet un soroll extraordinari per determinada premsa, que ha lloat en inflades

paraules els propòsits del Govern i la transcendència de la disposició dictada.

Hem llegit el decret, amb el pretenció preàmbul que l'acompanya, i hi trobem tan poc gra, que bé podem dir que només hi ha paraules. No som dels qui sistemàticament combaten els actes dels governants, ni dels qui tot ho troben maiament. Però encara som menys dels qui per un no res obren l'aixeta de les alabances.

Examinem, sumariament, el Reial Decret.

Per l'article primer s'estableix l'obligació, de reconèixer la personalitat dels sindicats i associacions que els seus obrers i empleats formin. Però qui té aquesta obligació? Tots els patrons? Ah, no, bon troç se n'hi manca. La tenen solament les Companyies o empreses industrials que tinguin a son càrrec serveis públics, en virtut de concessió de l'Estat. Les principals companyies o empreses afectades per la llei són les de ferrocarrils. Vingut el Reial Decret després de la vaga dels carrilaires, el Govern dona raó a aquests, pel que toca al reconeixement de la seva associació. Es una satisfacció moral, però res més.

Per què res més? Perquè l'obligació que tenen les Companyies de reconèixer els sindicats dels seus obrers, és més nominal que efectiva. En el cas que la Companyia no vulgui reconèixer el sindicat ¿què passarà? Passarà, segons diu el decret, que els obrers podran dirigir-se al Govern i que aquest s'encarregarà de fer arribar les seves demandes a la Companyia, fent per manera de obtenir contestació.

Tot això no està malament. Però és tan poca cosa! El reconeixement legal dels sindicats obrers ja existia. El dret del Govern de fer d'intermediari també. L'obligació de les Companyies de reconèixer les associacions dels seus obrers i empleats, no resulta tal obligació.

D'altra banda, tot el Reial Decret fa una olor de lletra morta, de disposició que no ha de complir-se! L'exemple del que ha succeït amb altres lleis i disposicions de caràcter social, justifica els recels i l'escepticisme. Molt poques reformes socials s'han promulgat a Espanya, i encara la majoria d'elles no s'arriben a complir.

A. R. i V.

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 11 AL 17 D'AGOST DE 1916

Per terra

Al front occidental, nous avenços graduals dels francesos i els anglesos a la regió del Somme.

Al front oriental, el raig de victòries russes no s'estronca. Els soldats moscovites han ocupat nous territoris a la Galitzia i han entrat a les ciutats de Delatyn, Stanislau i Nadworna. Des de primers de juny, els russos han fet uns 350.000 presoners.

Al front austro-italià, l'avenç dels italians ha continuat a la regió de l'Isonzo.

Al front balcànic, preliminar de l'ofensiva aliada.

Al front de l'Armènia i Persia, una ofensiva turca ha recuperat les ciutats de Much, Bitlis i Hamadan. Però els russos han començat la revenja.

Per mar

El contratorpeder anglès *Tasso* s'ha enfonsat, no se sab si degut a una mina o a un torpeu.

Per l'aire

Fets més notables: Bombardeig del port de Trieste per avions italians i francesos.

Bombardeig dels avions francesos i anglesos de diversos punts militars establerts pels alemanys a Bèlgica.

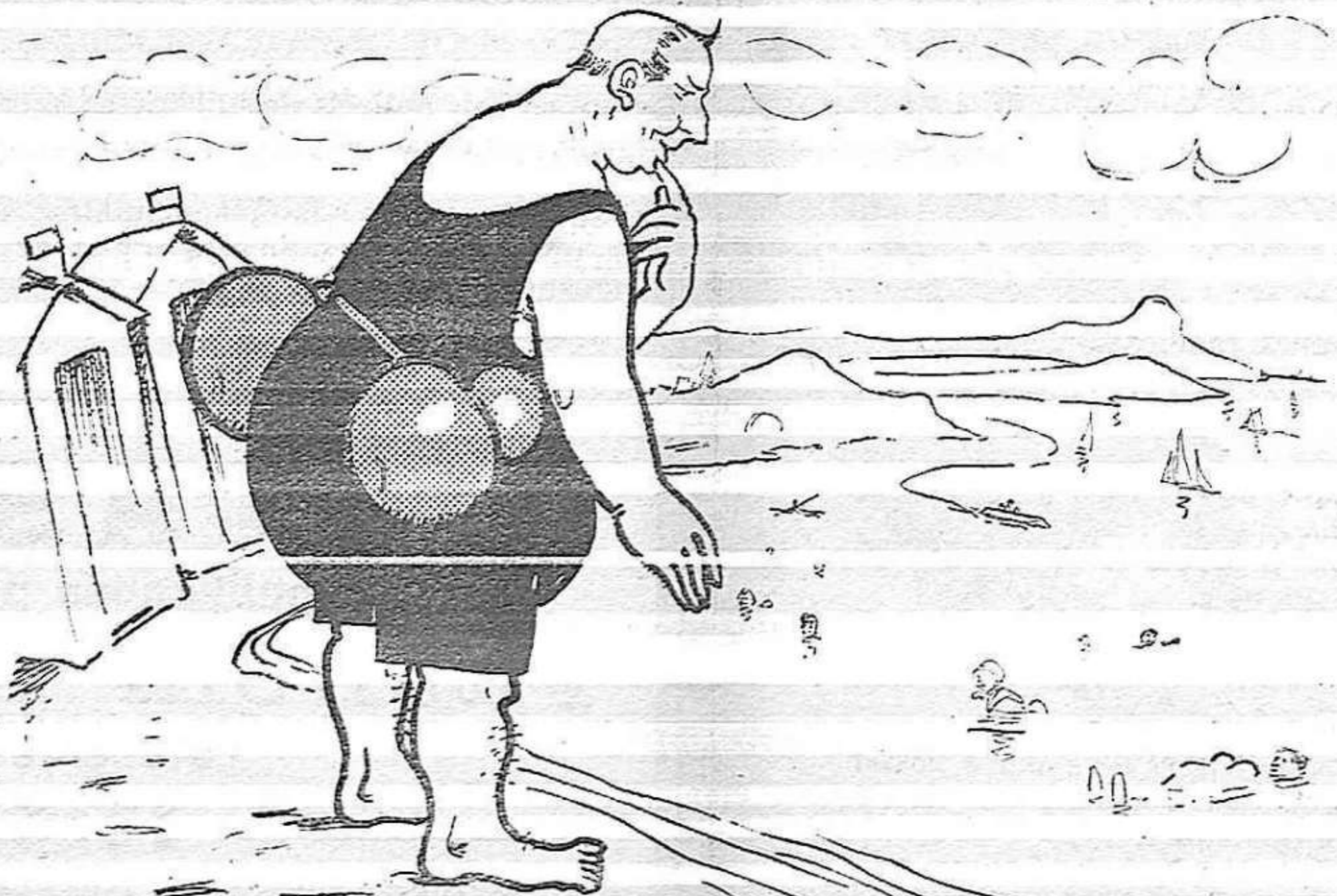
Bombardeig de Venècia per avions austríacs.

El senyor Macià, a l'assemblea de Mollerusa, va anunciar que tornaria al Parlament, si era precis.

Hi ha una faula castellana—*La ardilla y el caballo*—que ara ens fa venir a la memòria—i perdoni!—el senyor Macià.

Les delícies del mar o el clero en remull

—Verge Santa!.. Quantes dones banyant-se!.. Avui sí que estarà tebional!..

EL CAÇADOR ALPÍ

-Què me'n dieu d'aquesta llebra?

«Tantas idas y venidas tantas vueltas y revueltas diu el cavall quiero, amiga que me diga ¿son de alguna utilidad?».

En Lerroix visità l'altre dia al ministre de la Governació, segons contà aquest mateix i han reproduït els diaris.
En Lerroix i en Ruiz Jiménez?
Lagarto! Lagarto! Que vol dir reptils, reptils!

Sembla que s'ha anunciat una dissidència en el partit radical.
No està bé. Això es deixa per a els reformistes o per a els lliberals que son pocs i mal avinguts.

A Santander l'altre dia varen victorejar a Madrid.
Què havia passat?

Sencillament: una tonteria com dirien a Madrid. Dugues estupendes faenas del Vicente Pastor...
Ah, ja! Ja ens havíem alarmat.

El Sant Pare ha manat que s'organitzin altres grans festes religioses demanant la pau europea al Senyor.
Tot això està molt bé i honora moltíssim a S. S.
De qui no'ns fiem gaire és del Senyor, perquè...
Perque ja sabem que'is senyors no s'hi fan amb els pobres.

De veraneyo.
El bisbe Reig se n'ha anat a passar uns dies de «regocijo» a València, terra de bones fruites i de dónes maques.
Aquí no hi cab sinó un comentari:
Que si nosaltres fossim bisbes també fariem lo mateix.

Encara cueja lo de la llengua.
Ara són els radicals dels districte tercer que organitzen un banquet als diputats Mir i Miró i Ulled per la defensa de l'idioma espanyol feta per aquests senyors a la Mancomunitat.
Ja poden suposar quin serà el plat de peix: llenguado.
I el plat de carn: llengua de badella.

Les eleccions parcials de Girona es celebraran el dia 17 de setembre.
Es a dir, en plena cullita dels raims.
Veiam, veiam, entre tants vinyaters que's presenten quin serà que farà més bona berema.

Per si no ho sabien, el dilluns passat va ésser dia de dejuni i d'abstinència.
Els estimats llegidors ja sé què respondran:
—Dejuni?... Abstinència?... Doncs, vès, no'ns en havíem adonat.
Naturalment!... Anem tant tips, els espanyols!...

Gran entusiasme entre'ls clericals neutres amb motiu de la celebració del segon any del «Rosari de la Mercè».
Tindrem, doncs, processó llúida a favor de la pau.
Lo que no tindrem serà la pau, però... per els corbs això és lo de menos.

Càstics del cel.
Diuen de Celrà que un violent incendi ha destruït totalment l'altar de la Mare-de-déu del Roser.
Tot està destarotat; a dalt i a baix.
Es veu que Nostre Senyor no està tampoc gaire bé amb la família.

El governador Civil segueix a San Sebastián.
Per molts anys!

L'altre dia, al Saló de Sant Joan, un borratxo va promoure gran aldarull. Quasi semblava que impresionés una pel·lícula.
Però els impresionats varen ésser uns guardias denunciats pel públic a causa d'haver maltractat al borratxo. Devegades passen unes coses!

Està en projecte un gran acte en homenatge i a benefici dels voluntaris catalans que lluiten al costat de França i dels aliats.
Celebrariem que'l projecte anés endavant, i augurem un gran èxit als organitzadors.

Quan Voltaire fou expulsat de Prússia, un oficial li digué, al sortir de la frontera:
—Abans de deixar-lo passar, necessito veure si se'n emporta alguna cosa.
En Voltaire replicà:
—Es inútil. Vos juro que de la Prússia no me'n emporto res, ni l'aburriment.

El marit al tornar de pendre els banys de Caldes:
—Felicitam, noia. Ja no tinc dolor;estic completament curat!
La muller, tota desconsolada:
—Caram!... Ja no tens dolor?... ¿Com ho farà ara, doncs, per a sapiguer quan ha de variar el temps?

CORRESPONDENCIA

Cavallers: J. Espona: Llegida la seva circular; trobem que té raó, però ens abstenim de fer-hi comentaris.—Pep Carabassa: Molta bona voluntat, però res més.—J. C.: Enterats, i disposi.—J. Malleu: Ni aquell que's titula *Ressorgiment* ni aquell altre que du per nom *Fem patria!* m'acaben de fer el pes. I tot per culpa de la forma, que no és prou espontània.—S. Castells (Vilanova de Meyà): Hi han coses que no's poden dir si no és amb documents i fotografies a la vista.—Lluís Juher Sala: Com a xarada, no hi ha res que dir; com a composició poètica, no sirba.—Agustí Rosich: Ja degué veure que'ns en varem ocupar.—Joan Neutral: Ho tindrem en compte, però no s'hi enfundí massa que tot plegat no serà res.—R. C. (Vilassar de Dalt): El fet és de un interès molt personal i d'escassa importància.—S. C. (Ripoll): Si hi ha espai, és probable que s'inserti.—F. Camprodon i J. Ballesta: No els podem complaure per varies raons.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

LISTAS NEGRAS
publicadas por los gobiernos de
FRANCIA E INGLATERRA
referentes al comercio de
ESPAÑA

PTAS. 0'50

PTAS. 0'50